

De la improvisació a la immolació

El Govern ha de convèncer que se sacrifica pel bé comú, inabastable sense teràpia de xoc

ANTONIO PAPELL

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 3 de novembre del 2010

La present legislatura, segona de Rodríguez Zapatero, manté un curs singular i tortuós, i no sempre és fàcil racionalitzar les relacions entre les successives decisions del Govern i l'opinió pública. I aquesta dificultat prové amb certesa del fet que, en tot el trajecte democràtic, no havia calgut mai practicar una cirurgia socioeconòmica tan dolorosa com l'actual per afrontar la conjuntura adversa i recuperar el rumb cap a la prosperitat.

Quan el PSOE va guanyar les eleccions del 9 de març del 2008, la crisi ja s'havia manifestat. L'agost anterior, els bancs centrals havien hagut d'intervenir per donar liquiditat al sistema bancari (George Soros fa coincidir aquest fet amb l'esclat formal de la crisi), però el pitjor encara havia d'arribar: el setembre del 2008 va sobrevenir la bancarrota de diverses entitats financeres relacionades amb el mercat de les hipoteques immobiliàries, com el banc d'inversió Lehman Brothers, les companyies hipotecàries Fannie Mae i Freddie Mac o l'asseguradora AIG. De qualsevol manera, la ciutadania espanyola, com l'opinió pública global, no s'havia percatat plenament de la gravetat de la situació i aquelles eleccions es van celebrar sota l'amenaça d'un simple incident de relativa gravetat en el camí del desenvolupament. Rodríguez Zapatero s'havia obstinat a no utilitzar el concepte de crisi i el seu discurs eufemístic va lesionar el seu crèdit en el moment en què va ser manifest que s'havia punxat la bombolla immobiliària i que el nostre país havia de sumar a la

recessió global les conseqüències de la pràctica destrucció del sector de la construcció residencial.

La reacció al desastre va ser confusa. El vicepresident Solbes, desbordat pel ràpid deteriorament de l'economia i l'ascens dramàtic de la desocupació, va apostar primer per solucions keynesianes, però va acabar dimitint l'abril del 2009. La seva successora, Elena Salgado, va ser conscient que el nostre país no podria mantenir una política desconnectada de la de l'eurozona, però no es va adonar de com era de compromesa la situació fins que el maig passat, poc després que Brussel·les imposés a Grècia un duríssim tractament de xoc, la Comissió va comminar el nostre país a realitzar una consolidació fiscal rigorosa que ens permetés tancar el 2011 amb un dèficit públic del 6% del PIB i del 3% el 2013. S'ha dit que Espanya va ser intervinguda de facto quan se li va imposar l'ajust, però aquesta és una veritat capciosa: ha estat la institució col·legiada a la qual pertanyem voluntàriament la que va prendre la decisió de l'ortodòxia.

SIGUI com sigui, aquesta última remodelació ministerial, amb què Zapatero ha pretès revertir les tendències que enfonsaven el PSOE en les enquestes i situaven el PP amb la majoria absoluta, no s'encamina a canviar de política ni a practicar, per tant, una tasca de seducció. Més aviat és exactament al contrari: la mudança al si del Gabinet, que no ha afectat l'àrea econòmica del Govern (només el ministre de Treball ha canviat), s'ha fet precisament per atorgar més suport polític al dolorós ajust, per mirar d'aconseguir més consens social per a unes mesures conscientment impopulars de les quals no podem, no obstant, prescindir, per fer més i més bona pedagogia sobre la teràpia que irremissiblement hem d'aplicar, després d'haver comès tots el pecat d'haver viscut per

sobre de les nostres possibilitats i d'haver-nos negat a veure que aquella bombolla immobiliària havia d'esclatar un dia o un altre.

En definitiva, la remodelació del Govern no varia gens ni mica el rumb adoptat per l'Executiu des dels primers dies de maig, sinó que pretén forçar una avaluació social certa de la immolació a què s'ha sotmès voluntàriament el Govern, amb el seu president al capdavant. La missió de Rubalcaba és, doncs, predominantment explicativa: primer, haurà de suscitar la unanimitat interna en l'esquerra al voltant de la procedència de realitzar el gran sacrifici, i per fer-ho compta amb la facilitat de pertànyer a la generació intermèdia entre González i Zapatero (és nou anys més gran que Zapatero i nou anys més jove que González). I, en segon lloc, una vegada concertada la posició filantròpica -per desinteressada- dels actors propis, haurà d'intentar convèncer els estranys que el Govern se sacrifica pel bé comú, que no s'aconseguirà si no s'ha sotmès aquest país a una teràpia de xoc.

A aquestes alçades, no és possible saber si aquesta pedagogia tindrà o no efecte en la majoria social. El que sí que és segur és que s'ha trencat la sensació fatal de decadència del Govern a causa de la crisi, que la dialèctica política ha recuperat entitat i vivesa i que el PP no podrà asseure's a esperar la gran debacle del seu adversari. El fet que s'hagin introduït poderosos arguments en el debat força una discussió, en què els electors hauran de decidir, amb independència de la seva ideologia, qui actua amb més honradesa i qui efectua més bones propostes per treure aquest país del mal pas.